

opusdei.org

Upoznati Njega i upoznati sebe (II): Isus nas uči riječima

„Samo kada znamo što Bog
čuva duboko u svom srcu
možemo naučiti istinski moliti.“
Novi članak o molitvi.

29.03.2020.

Prvi Isusovi učenici neprestano su
bili zatečeni i iznenađeni svojim
Učiteljem. Podučavas autoritetom.
Zlodusi mu se pokoravaju. Tvrdi da
ima moć praštati grijehe. Činio je
čuda koja uklanjaju sve njihove

sumnje... Tako nevjerojatna osoba mora skrivati nešto tajanstveno.

Rano jednog jutra, u izlazak sunca, baš kada su trebali započeti još jedan iscrpljujući dan, učenici nisu mogli pronaći Isusa. Zabrinuti su ga tražili po malom gradiću Kafarnaumu. Ali nikako ga nisu mogli pronaći.

Konačno, na brdašcu iznad jezera, ugledali su ga – kako moli! (usp. *Mk* 1:35).

Evandelist kaže kako na prvu učenici nisu ništa razumjeli. Ali uskoro su shvatili da to što se zbilo u

Kafarnaumu nije izolirani događaj.

Molitva je bila dio Učiteljeva života,

baš kao i njegovo propovijedanje,

njegova briga za potrebite, odmor. Ti

trenuci provedeni u tihoj molitvi bili

su za njih fascinantni, čak iako ih

nisu u potpunosti mogli razumjeti.

Tek su nakon nekog vremena

provedenog uz Učitelja smogli

hrabrosti zamoliti ga: „*Gospodine,*

nauči nas moliti kao što je i Ivan naučio svoje učenike“ (Lk 11:1).

Non multa...

Znamo kako je Isus odgovorio na njihovu molbu: molitvom Oče naš. Možemo zamisliti da su učenici bili pomalo razočarani: samo tih nekoliko riječi? Zar je tako Učitelj provodio te duge sate, ponavljajući uvijek jednu te istu stvar? Možda su željeli da Isus prenese svoje naučavanje za njih. Međutim, Evanđelje svetog Mateja nama je vrlo prosvjetljujuće jer postavlja Isusovo učenje molitve Oče naš u kontekst propovijedi na gori. Tamo Krist govori o tome što je neophodno potrebno za molitvu, za istinski odnos s Bogom. Što je to neophodno?

Prvo je *ispravnost nakane*. Bogu se trebamo obraćati zbog onoga tko on jest, ne iz nekih drugih razloga; a pogotovo ne da bi nas drugi vidjeli i da bismo u njihovim očima ispali

dobri (usp. *Mt 6:8*). Obraćamo se Bogu jer on je biće koje ne možemo iskoristiti za svoje potrebe. Dao nam je sve što imamo, i postojimo samo po njegovoj Ljubavi. Učinio nas je svojom djecom i s ljubavlju se brine za nas, dao je svoj život kako bi nas spasio. On ne zaslužuje našu pažnju samo ili principijelno zato što nam može dati stvari. On to zaslužuje... zbog onoga što jest! Sveti Ivan Pavao II dok je još bio biskup Krakowa, rekao je grupi mladih: „Zašto svi mole: kršćani, muslimani, budisti, pogani? Zašto svi oni mole? Zašto ljudi koji čak i ne misle da mole, ipak mole? Odgovor je prilično jednostavan. Molim se zato što Bog postoji. Znam da postoji Bog. Prema tome, molim.“ (1)

Drugo je *povjerenje*: obraćamo se onome tko je Otac, *Abba*. Bog nije neko udaljeno biće, nije ni neprijatelj kojeg trebamo umiriti ublažavajući njegov gnjev ili udovoljavajući

njegovim stalnim zahtjevima. On je Otac koji pazi svoju djecu, zna njihove potrebe i daje im ono što je za njih najbolje (usp. *Mt 6:8*), On uživa u svojoj djeci.

Na ovakav način možemo bolje razumjeti treću stvar neophodnu za molitvu: *bez puno riječi* (usp. *Mt 6:7*). Tada ćemo moći okusiti ono što nam govori papa Franjo: „Kako je lijepo stajati pred raspelom ili na koljenima pred Presvetim Sakramentom i jednostavno biti u njegovoj prisutnosti!“ (2) Previše riječi može otupjeti naše srce i omesti nas. Umjesto da gledamo Boga i odmaramo se u njegovoj ljubavi, postoji opasnost da završimo kao zarobljenici vlastitih hitnih potreba, briga ili planova. Odnosno, završimo zarobljeni u samima sebi bez da dozvolimo molitvi da otvori naša srca Bogu i njegovoj transformirajućoj ljubavi.

Latinska izreka kaže, *non multa, sed multum*,⁽³⁾ koju je sveti Josemaria koristio kada bi govorio o načinu učenja koji izbjegava rastresenost među brojnim stvarima—*non multa*—već radije dublje ulazi u ono što je esencijalno—*sed multum*. Ovaj savjet također je koristan za razumijevanje Isusovih učenja o molitvi. Oče naš, u svojoj jednostavnosti, nije „razočaravajuća“ lekcija, već radije autentično otkriće kako se istinski „povezati“ s Bogom.

...sed multum

„U predvečerje života, sudit će nam se po našoj ljubavi. Nauči se voljeti onako kako Bog želi biti voljen i napusti vlastite načine djelovanja.“⁽⁴⁾ Ove riječi svetog Ivana od Križa podsjećaju nas da ljubiti znači prilagoditi se drugoj osobi, osjetiti i ispuniti ono što ta osoba volii u tome pronaći vlastitu sreću; znači učiti – što će nam

ponekad izazvati patnju – da naše dobre namjere nisu dovoljne i da trebamo naučiti kako „ispraviti stvari“.

A kako možemo sve ispraviti u ljubavi prema Bogu? Kako možemo znati što On zaista želi? Trebamo ga zamoliti da nam pokaže što to čuva duboko u svom srcu. Učenici su molili Isusa: *nauči nas moliti*. Prema tome, učenje molitve nije samo pitanje „tehnike“ ili „metoda“. Iznad svega radi se o otvaranju sebe prema Bogu koji nam je pokazao svoje pravo lice i koji nam je otvorio dubine svojega srca. Samo znajući što to Bog čuva u dubini svojega srca moći ćemo naučiti istinski moliti, voljeti ga onako kako On želi biti voljen. Na takav način možemo naučiti „napustiti“ vlastiti način molitve i moliti se na najbolji mogući način, onako kako On to želi.

Molitva Oče naš je prema tome Isusova velika poduka za nas kako uskladiti svoje srce s Očevim srcem. To je istinski „djelotvorna“ molitva, kako su naglasili neki komentatori: njezine riječi u nama bude ono što znače; to su riječi koje nas mijenjaju. Nisu to samo puste fraze koje se ponavljaju. Ove su riječi namijenjene kako bi podučile naše srce, kako bi ga naučile kucati taktom ljubavi koji je toliko drag našem nebeskom Ocu.

Kada kažem „Oče“ i „naš“, egzistencijalno se postavljam u vezu koja oblikuje cijeli moj život. Riječi „budi volja tvoja“ uče me ljubiti Božje planove. A riječi „otпусти nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim“ pomažu mi zadobiti milosrdno srce spram drugih. Sveti Augustin, komentirajući Oče naš, kaže: „Nama su, prema tome, riječi potrebne jer preko njih možemo lakše shvatiti i sagledati ono što tražimo, a ne kao sredstva za koja

očekujemo da će informirati Boga ili ga potaknuti na suradnju.“(5)
Izgovarajući ove riječi učimo se obraćati Bogu fokusirajući se na ono što je uistinu važno.

Razmatrati o različitim molbama u molitvi Oče naš, možda uz pomoć jednih od najvećih komentatora ove molitve poput svetog Ciprijana ili svetog Tome Akvinskog,(6) ili uz nešto novije komentatore poput *Katekizma Katoličke Crkve*, može biti dobar način za započeti ili obnoviti molitveni život te produbiti ljubav na kojoj bi se trebao temeljiti cijeli naš život.

Nadahnutim riječima

Učenici, svjedoci Isusove molitve, također su ga često vidjeli kako se obraća Ocu riječima iz Psalama. Mora da je to naučio od svoje Majke i svetoga Josipa. Psalmi su hranili njegovu molitvu sve do najuzvišenijeg trenutka njegove

žrtve na križu. *Elí, Elí, lamma sabachtani?*—ove riječi na Aramejskom prvi su stih Psalma 22, a Isus ih je izgovorio u vrhuncu našega otkupljenja. Sveti nam Matej također govori o Posljednjoj večeri: *Otpjevavši hvalospjeve, zaputiše se prema Maslinskoj gori (Mt 26:30).* Koje hvalospjeve bi Krist molio?

Tijekom Pashalne večere Židovi piju četiri čaše vina koje simboliziraju četiri obećanja koja je Bog dao svome narodu izbavivši ih iz egipatskog ropstva: *ja ću vas izvesti, oslobodit ću vas, izbavit ću vas, uzet ću vas...* (usp. *Izl 6:6-7*). Piju se tijekom različitih trenutaka obroka dok se pjevaju himne *Hallel*, čije ime dolazi od prve riječi *hallel* ili “aleluja.”(7) Isus ih je sigurno molio s velikom zahvalnosti i predanjem Bogu, svome Ocu, baš kao pravi Izraelac znajući da u ovim nadahnutim molitvama leži cijela povijest Božje ljubavi prema svome narodu. One uče ljudsko srce kako da

se privuče bliže Bogu čije se izvorno bogatstvo nikada ne može iscrpiti: zahvaljivanjem, klanjanjem, molbama, traženjem oprostā...

Stoga nije iznenađujuće da su prvi kršćani slijedili Isusov primjer i ovako molili, potaknuti također i savjetom svetog Pavla: *Razgovarajte među sobom psalmima, hvalospjevima i duhovnim pjesmama! Pjevajte i slavite Gospodina u svom srcu! Svagda i za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u imenu Gospodina našega Isusa Krista! (Ef 5:19-20)*. Poput molitve Oče naš, i riječi Psalama učile su njihova srca, otvarajući ih autentičnom odnosu s Bogom. S iznenađenjem i zahvalnosti su otkrivali kako ti stihovi pričaju Kristov život. Iznad svega, shvatili su da nijedno ljudsko srce nije te riječi hvale i molbe učinilo vlastitima toliko savršeno kao što je On to učinio. „Moljeni i ispunjeni u Kristu, psalmi su bitan i trajan dio molitve

njegove Crkve. Prilagođeni su ljudima svih prilika i svih vremena.“(8) I mi ćemo u njima pronaći „čvrsto uporište“ naše molitve.

I ne samo Psalmi. Sve se ubrzo upotpunilo himnama i duhovnim pjesmama, namijenjenima za hvalu Trojedinoga Boga koji se objavio kao zajedništvo Osoba Oca, Sina i Duha. Tako je krenulo stvaranje molitava koje će se koristiti u liturgiji i hraniti pobožnost ljudi kroz stoljeća. Ove su molitve, plod ljubavi Crkve prema svom Gospodinu, blago koje može voditi i podučavati naše srce. Sveti Josemaria je naglasio: „Tvoja molitva mora biti liturgijska. Kamo sreće kad bi se radije laćao psalama i misnih tekstova negoli privatnih molitava.“(9)

Nadahnuti Duhom Svetim

Riječi molitve Oče naš, Psalama i drugih molitava Crkve, sigurno su

nas vodile u našem odnosu s Bogom, iako možda nismo toga bili svjesni. Bez obzira na sve, riječ Božja je „živa“, i može nam otvoriti nove i neočekivane horizonte. Kako čitamo u poslanici Hebrejima: *Živa je, uistinu, Riječ Božja i djelotvorna; oštija je od svakoga dvosjekla mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca (Heb 4:12).*

Prema tome, razmatrajući iste riječi opet iznova, te riječi mogu poprimiti drugačije tonove. Ponekad nam mogu pred očima otvoriti nove horizonte, bez da sami možemo jasno objasniti zašto je to tako. To je Duh Sveti koji djeluje u našem umu i srcu. Kao što je to rječito objasnio sveti Augustin: „Zvuk mojih riječi pogađa vaše uši, ali Učitelj je u njima... Želite li dokaz? Niste li svi čuli ovu propovijed? A ipak, koliki će s ovog mjesta otići ne naučivši ništa! Ja sam, sa svoje strane, govorio

svima; ali oni kojima Prosvjetitelj ne govori, oni koje ne podučava Duh Sveti, oni odlaze bez da išta nauče.“ (10)

Dakle, vidimo usku vezu između Duha Svetoga, nadahnute riječi i našeg molitvenog života. Crkva Duha Svetoga Zaziva „nutarnjim Učiteljem“, onim koji vodi i podučava naša srca riječima kojima nas je Isus naučio, pomažući nam da u njima otkrivamo neprestano neke nove horizonte, a sve kako bismo Boga bolje upoznali i svakog ga dana sve više voljeli.

Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu (Lk 2:19). Molitva naše Majke hranila se njezinim životom i ustrajnim razmatranjem Božje riječi. Tamo je Marija tražila potrebno svjetlo kako bi dublje shvatila sve što se oko nje događalo. U njezinoj pjesmi –

Magnificat – vidimo kako je obilato Sveto Pismo hranilo njezinu molitvu. *Magnificat* je ispunjen stihovima psalama i drugim riječima Pisma, uključujući između ostalog i „pjesmu Ane“ (1 Sam 2:1-11) i viđenja Izaije (Iz 29:19-20) (11). Tako je Duh Sveti u srcu naše Gospe pripremao njezin bezuvjetni Da poruci anđela. Povjerimo se Marijinom zagovoru, moleći ju da i mi također dopustimo božanskoj riječi da nas uči i učini sposobnima odgovoriti *fiat!*—neka mi bude!, želim!—na toliko planova koje je Bog pripremio za naše živote.

Nicolás Álvarez de las Asturias

(1) Karol Wojtyła, *Ejercicios espirituales para jóvenes*, BAC, Madrid 1982, str. 89.

(2) Papa Franjo, *Evangelii Gaudium*, br. 264.

(3) Usp. *Put*, br. 333.

(4) Sveti Ivan od Križa, *Izreke o Svjetlu i Istini*, 59

(5) Sveti Augustin, *Pismo* 130.

(6) Usp. sveti Ciprijan, *On the Lord's Prayer*, Early Church Classics, London, 1914; *The Catechetical Instructions of St. Thomas Aquinas*, "Explanation of the Lord's Prayer," Veritatis Splendor Publications, 2012, str. 253ff.

(7) *Hallel* se sastoji od *malog Hallela* (Psalmi 113-118) i od *velikog Hallela* (Psalam 136), u kojima se u svakom stihu ponavlja "vječna je ljubav njegova". Pashalna večera završava pjevanjem psalma 136.

(8) *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2597.

(9) *Put*, br. 86.

(10) Sveti Augustin, *Treća homilija na Prvu Poslanicu svetog Ivana*, 13

(11) Uz ove citirane, tu su još i
reference iz Psalama 113:7;
136:17-23; 34:2-3; 111:9; 103:1; 89:11;
107:9; 34:10; 98:3; 22:9.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-
sebe-ii-isus-nas-uci-rijecima/](https://opusdei.org/hr-hr/article/upoznati-njega-i-upoznati-sebe-ii-isus-nas-uci-rijecima/)
(11.03.2026.)